

Sisältö

1 TYÖEHTOSOPIMUSTEN YLEISET MÄÄRÄYKSET	10
Työehtosopimukset ja niiden soveltamisalat	10
Paikallinen sopiminen	12
2 TYÖAIKA	14
Työajan määritelmä	14
Säännöllinen työaika	15
Säännöllinen työaika rakennusalalla	15
Jaksotyö	15
Vuorotyö	16
Jatkuva kaksivuorotyö ja keskeytymätön kolmivuorotyö	16
Työajan säännönmukainen sijoitus ja lepoajat	17
Työajan sijoitus	17
Työajan siirtäminen ja poikkeavien työaikojen korvaaminen	17
Poikkeavien työaikojen korvaaminen	18
Valmiustyö	19
Päivittäiset tauot	19
Vuorokausilepo	20
Viikkolepo	20
Paikallinen sopiminen työajoista	21
Paikallisen sopimisen rajat	21
Liukuva työaika	22
Hoidon alueurakointi	23
Työajan tasoittumisjärjestelmä	24
Ylityöt ja sunnuntaityö	24
Ylityön määritelmä	24
Ylityön korvaaminen	25
Työajan enimmäismäärä	27
Työajan lyhennys	27
Työajan lyhennysjärjestelmä	27
Rakennus-, lattianpäällystys- ja maalausala	28
Työajan lyhennyspäivien pitäminen ja nollautuminen	28
Infra-ala	29
Vedeneristysala	29
Esimerkkejä työajan lyhennyspäivistä	30
Erillinen palkanosa	31
Arkipyhäkorvaus ja itsenäisyyspäivä	32
Arkipyhäkorvausten maksaminen infra-alalla sekä vedeneristysalalla	32
Itsenäisyyspäivä	33
Työaika-asiakirjat	35
Työvuoroluettelot	35
Työaikakirjanpito	35

Muut työehtosopimusten työaikamääräykset	36
Pääsiäislauantai	36
Hälytysluntoinen työ	36
Hätätyö	37
Korvattavia vapaapäiviä	37
Sääolosuhteet	38
Varallaoloaika	39
Aloittamis- ja lopettamistyöt	39
Koulutus	39
3 PALKKAUS	41
Aikapalkka	41
Palkkiopalkka ja tuotantopalkkiopalkka	46
Urakkapalkka	46
Palkan maksaminen	46
Palkanmaksukausi työsuhteen päättyessä ja odotusajan palkka	47
Työnantajan kuittausoikeus	48
4 KULUKORVAUKSET	49
Matkakustannusten korvaaminen matkatöissä	49
Viikonloppumatkojen korvaaminen	50
Päivärahan maksaminen	51
Päivärahan maksaminen matkatöissä	51
Päivärahan maksaminen työntekijöille, joilla on varsinainen työpaikka	53
Päivärahan maksaminen viikonlopulta	53
Ateriakorvaus	53
Päivittäiset matkakustannusten korvaukset	54
Talonrakennus- ja maalausala	54
Infra-ala	55
Lattianpäällystysala	55
Vedeneristysala	56
Majoituskorvaus ja yöpymisraha	56
Työ ulkomailla	56
Työkalukorvaukset	57
5 SOSIAALISET MÄÄRÄYKSET	58
Sairaus- ja tapaturma-ajan palkka	58
Oikeus palkkaan työkyvyttömyysajalta	58
Sairauspoissaolo työntekijän ilmoituksella	61
Ei oikeutta palkkaan työkyvyttömyysajalta	62
Palkanmaksujakson pituus	66
Työkyvyttömyysajalta maksettavan palkan määrä	67
Vähennykset työkyvyttömyyden ajalta maksettavan palkan määrästä	68
Työkyvyttömyyden uusiutuminen	68
Äkillinen hammassairaus	69
Alle 10-vuotiaan lapsen sairastuminen	69
Vaikeasti sairaan lapsen hoito ja kuntoutus	70
Lääkärintarkastukset	71

Lakisääteinen lääkärintarkastus	71
Muut lääkärintarkastukset	71
6 PERHEVAPAAT	73
Äitiysvapaa	73
Erityisäitiysvapaa	74
Isyysvapaa	74
Vanhempainvapaa	75
Hoitovapaa	76
Osittainen hoitovapaa	76
Poissaolo perheenjäsenen tai muun läheisen hoitamiseksi	77
Ilmoitusvelvollisuus ja kokonaissuunnitelma	77
Tilapäinen hoitovapaa, poissaolo pakottavista perhesyistä	78
Vuosilomakustannusten korvaaminen työnantajalle	78
Oikeus korvaukseen vanhemmuudesta aiheutuvista perhevapaakustannuksista	79
7 TYÖSOPIMUKSEN TEKEMINEN JA TYÖSOPIMUKSEN PÄÄTTÄMINEN	80
Työsopimuksen solmiminen	80
Työsuhteen tunnusmerkistö	80
Työsopimuksen muoto	81
Työnantajan selvitysvelvollisuus	81
Osapuolet	82
Alkamisajankohta	82
Työsopimuksen kesto	82
Koeaika	82
Työntekopaikka	83
Työtehtävät	84
Työehtosopimus	84
Palkka	84
Työaika	84
Vuosiloma	84
Irtisanomisaika	84
Ulkomaantyö	84
Muut ehdot	84
Työnjohto-oikeus ja sen rajoitukset	85
Työsuhteen ehtojen muuttaminen	87
Työtehtävien muutos	88
Palkan muutos	88
Työskentelypaikan muutos	89
Lomautus	89
Työn tarjoamisvelvollisuus	91
Työnantajan selvitysvelvollisuus	91
Lomauttaminen ja vuokratyövoima	91
Lomautusilmoitus ja -aika	91
Lomautusjärjestys	92
Lomautuksen peruutus tai siirto	92

Työhön paluu lomautuksen jälkeen.....	92
Lomautuksen erityistilanteet.....	93
Tilapäinen työ lomautuksen aikana.....	94
Lomautustodistus.....	94
Paikallinen sopiminen.....	94
Vahingonkorvaus perusteettomasta lomautuksesta.....	95
Työsopimuksen irtisanominen	95
Irtisanomisilmoitus.....	95
Irtisanomisajat.....	96
Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet.....	97
Olenaisuus ja pysyvyys.....	97
Työnantajan selvitysvelvollisuus.....	98
Irtisanomisen esteet.....	98
Uudelleensijoitus ja kouluttaminen.....	98
Työn tarjoamisvelvollisuus konserneissa.....	100
Irtisanomisjärjestys.....	101
Takaisinottovelvollisuus.....	101
Irtisanominen lomautuksen aikana.....	103
Roikkolomautus.....	104
Ehdollinen irtisanominen.....	106
Muutosturva irtisanomistilanteissa.....	108
Irtisanotun työntekijän koulutusvelvollisuus.....	108
Tuotannollisilla ja taloudellisilla perusteilla irtisanotun työntekijän työterveyshuolto.....	111
Irtisanominen henkilökohtaisella perusteella.....	112
Varoitusmenettely.....	112
Yleisimpiä päättämisperusteita.....	113
Luvaton poissaolo.....	114
Huolimattomuus ja laiminlyönnit.....	114
Ammattitaidottomuus.....	115
Sopimaton käytös.....	116
Ohjeiden vastainen menettely.....	117
Työstä kieltäytyminen.....	118
Päihteiden käyttö.....	119
Rikollinen toiminta.....	120
Kilpaileva toiminta ja liikesalaisuudet.....	121
Työntekijän työntekoaedellytysten muuttuminen.....	122
Työntekijän kuuleminen.....	123
Eriytynyt työsuhdeturva.....	123
Muut päättymistavat	124
Työsopimuksen purkaminen.....	124
Työntekijän moitittava toiminta työsuhdetta solmittaessa.....	124
Työturvallisuuden vaarantaminen sekä alkoholinkäyttö.....	124
Kunnianloukkaus ja väkivalta.....	125
Kilpailevan toiminnan kiellon sekä salassapitovelvoitteen rikkominen.....	125
Työntekijä on jatkuvasta syystä kykenemätön työhön.....	126
Työvelvoitteen laiminlyönti.....	127
Koeaikapurku.....	129
Määräaikaisen työsopimuksen päättyminen.....	130

Työsopimuksen purkautuminen	130
Eläkeiän saavuttaminen	133
Työsuhteen päättämisestä sopiminen	134
Vahingonkorvaus perusteettomasta työsuhteen päättämisestä	135
Työtodistus	136
8 VUOSILOMA	137
Vuosilomalain käsitteet	137
Lomanmääräytymisvuosi	137
Täysi lomanmääräytymiskuukausi	137
Oikeus lisävapaapäiviin	139
Lomakausi	140
Lomapäivä	140
Vuosiloman ansainta	141
Vuosiloman kertyminen	141
Väliaikaiset keskeytykset työn tekemisessä	141
Pyörityssääntö	141
Toistuvat määräaikaiset työsopimukset	142
Vuosiloman keskeytymätön ansainta erityistapauksissa	142
Vuosiloman antaminen	142
Pääsääntö vuosiloman antamisessa	142
Vuosiloman jakaminen ja ajankohdasta sopiminen	143
Vuosiloman siirtäminen työkyvyttömyyden vuoksi	144
Työkyvyttömyys vuosiloman aikana	144
Omavastuuajan määräytyminen	144
Siirretyn vuosiloman ajankohta	145
Vuosilomasopimuksen määräykset loman antamisesta	145
Lomarahaa	146
Lomarahan määritelmä	146
Lomarahaa perhevapaan ajalta	147
Lomarahan maksaminen	147
Vuosilomapalkka	148
Vuosilomapalkka	148
Lomaltapaluuraha	148
Lomakorvaus	148
Muut vuosilomapalkkaa koskevat määräykset	149
Asevelvollisuusaika	149
Osa-aikaiset työntekijät	149
9 YHTEISTOIMINTALAKI	151
Yhteistoiminnan osapuolet	152
Edustajille annettavat tiedot	152
Yleiset suunnitelmat, periaatteet ja tavoitteet	153
Yritystoiminnan muutostilanteet	155
Työvoiman vähentäminen	155
Sovittavat ja henkilöstön päätösvallassa olevat asiat	156
YT-menettely työvoiman vähentämiseksi	156
Seuraamukset	158

10 ULKOMAINEN TYÖVOIMA RAKENNUSALALLA	159
Ulkomaalaiselta vaadittavat luvat	159
Työsuhteen ehdot	161
Tilaaajan selvitysvelvollisuus - tilaajavastuulaki	162
Edustajan asettaminen ja tehtävät	164
Lähetetyn työntekijän sosiaaliturva	164
Lähetetyn työntekijän tapaturmavakuutus	165
Verotus	165
Ulkomaalaisen vuokratyöntekijän verotus	165
Muiden lähetettyjen työntekijöiden verotus	166
Veronumero ja rakennusalan ilmoitusvelvollisuus	166
LIITTEET	168
Liite 1 Esimerkki YT-neuvotteluesityksen sisällöstä	169
Liite 2 Ennakonpidätyksen ja vakuutusmaksujen perusteena oleva palkka.	170
Liite 3 Työsuhdelomakkeet	175
Liite 4 Kansainvälisen tautiluokituksen ICD-10 diagnoosikoodien tulkinnanvaraiset kohdat:	184

Käytetyt symbolit:

Esimerkki

Kysymys - vastaus

Tuomioistuimen tai korkeimman oikeuden ratkaisu

Tulkintaohje